2026/2195

29.9.2026

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2026/2195

ze dne 28. září 2026

o architektuře Evropské unie pro reakci na kosmické hrozby (STRA) a o zrušení rozhodnutí (SZBP) 2021/698

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 28 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) S ohledem na strategickou povahu vesmíru je nezbytné, aby Evropané řešili současné a budoucí výzvy v kosmické oblasti.

(2) Data a služby v oblasti kosmických technologií se staly nepostradatelnými pro evropské společnosti a ekonomiky i v každodenním životě Evropanů. Jsou hnací silou výzkumu, technologického rozvoje a inovací, vytváření pracovních příležitostí a hospodářského růstu, zvyšování evropské konkurenceschopnosti, podporují ekologickou a digitální transformaci, pomáhají chránit Unii a její občany a zvyšovat odolnost a bezpečnost Unie.

(3) Vnější vesmír se ve stále větší míře stává předmětem zájmu a soupeření, v němž je mezinárodní řád založený na mezinárodním právu a právním státu v posledních letech stále více zpochybňován, což zvýšilo riziko vedlejších účinků s dopadem na evropské občany, organizace, průmyslová odvětví a podniky.

(4) Nezodpovědné a nepřátelské chování ve vesmíru, včetně pokusů o zavádění kosmické infrastruktury, systémů a služeb, zasahování do nich, manipulaci s nimi, jejich narušení nebo zničení. Může také bránit fungování základních kosmických služeb a může ohrozit bezpečnost a ochranu Unie, jejích členských států a občanů, její hospodářskou bezpečnost a ovlivnit základní služby, včetně služeb na podporu demokratických institucí a procesů, a ohrozit mezinárodní bezpečnost a stabilitu.

(5) Na základě zkušeností získaných v posledních letech při provádění rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/698 [1] je proto nezbytné posílit architekturu Evropské unie pro reakci na kosmické hrozby (STRA) dalšími reakcemi a rozšířit její oblast působnosti tak, aby řešila nové hrozby v kosmické oblasti.

(6) Při definování kosmických hrozeb je nezbytné zohlednit hrozby způsobené kosmickými systémy, včetně kosmických systémů provozovaných třetími státy nebo obchodními společnostmi, jakož i hrozby pro základní kosmické služby poskytované v rámci Unie.

[1] Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/698 ze dne 30. dubna 2021 o bezpečnosti systémů a služeb zavedených, provozovaných a využívaných v rámci Kosmického programu Unie, které mohou mít dopad na bezpečnost Unie, a o zrušení rozhodnutí 2014/496/SZBP (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 178, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/698/oj).

(7) Při řešení hrozeb v kosmické oblasti je nezbytné zvážit veškerá hlediska důležitá pro fungování kosmických systémů a poskytování kosmických služeb v Unii a členských státech, například prostředí vesmíru, různé relevantní oběžné dráhy a kosmické lodě, a související informace o širších systémech, do nichž kosmické systémy patří, pozemní infrastrukturu a infrastrukturu pro vypouštění do vesmíru, rádiové frekvenční spoje, uživatelské terminály a kybernetické aspekty. Je rovněž nezbytné zohlednit základní průmyslové kosmické odvětví.

(8) Analýza kosmických hrozeb poskytovaná v utajovaném režimu společnou zpravodajsko-analytickou složkou (SIAC) slouží jako vodítko pro určení typologie kosmických hrozeb. Je doplňována téměř v reálném čase informacemi ze získávání poznatků o kosmické oblasti, které dobrovolně poskytují kosmická velitelství členských států a příslušná bezpečnostní monitorovací střediska Kosmického programu Unie.

(9) Informace a odborné poznatky týkající se toho, zda určitá událost související s některým systémem nebo službou, jež se týkají vesmíru, představuje kosmickou hrozbu pro Unii nebo pro členské státy, a to i pro systémy a služby související s vesmírem, by měly Radě a vysokému představiteli Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) předložit buď příslušné subjekty a agentury zapojené do společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP), včetně SIAC, Agentura Evropské unie pro Kosmický program (dále jen „agentura“) nebo příslušná struktura určená pro monitorování bezpečnosti systému zřízená nebo služba poskytovaná v rámci složky programu podle čl. 34 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ([2]) (dále jen „určená struktura pro monitorování bezpečnosti“), členskými státy nebo Komisí. Kromě toho by měly být vyzvány třetí státy a mezinárodní organizace, jako je NATO, aby podpořily analýzu rizik, kterou provádí Unie.

(10) V linii operačního vedení, jež má být zavedena pro účely reakce na kosmické hrozby, by měly být vyjasněny úlohy Rady, vysokého představitele, příslušných subjektů a agentur zapojených do SZBP, agentury, veškerých určených struktur pro monitorování bezpečnosti a členských států.

(11) Návrh aktivace STRA v případě hrozby pro bezpečnost členského státu nebo členských států, a to i pro jeho nebo jejich území nebo pro kosmické systémy a služby a další relevantní kapacity v jeho nebo jejich pravomoci nebo pod jeho nebo jejich přímou kontrolou, je svrchovaným a dobrovolným rozhodnutím každého členského státu nebo skupiny členských států jednajících společně.

(12) Je nezbytné koordinovat reakci Unie na kosmické hrozby s členskými státy při respektování jejich vnitrostátních pravomocí, aniž je dotčena zvláštní povaha bezpečnostní a obranné politiky některých členských států.

(13) V naléhavých případech by první reakce mohly být zapotřebí v řádu několika málo hodin poté, co byl o kosmické hrozbě informován vysoký představitel. Pokud okolnosti neumožňují Radě přijmout rozhodnutí o takové reakci, měl by být k rozhodnutí o jedné nebo více prozatímních reakcích zmocněn vysoký představitel. Za těchto okolností by Rada měla být neprodleně informována a měla by co nejdříve a nejpozději do čtyř týdnů po přijetí prozatímní reakce přezkoumat rozhodnutí vysokého představitele o prozatímních reakcích.

(14) Jasná signalizace pravděpodobných důsledků reakce Unie na kosmické hrozby má vliv na chování potenciálních agresorů, čímž posiluje bezpečnost Unie a jejích členských států.

(15) Tímto rozhodnutím se v úzké koordinaci s členskými státy zavádí specializovaný soubor nástrojů pro kosmickou bezpečnost pro reakci Unie na nezodpovědné a nepřátelské chování v kosmické oblasti.

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/696 ze dne 28. dubna 2021, kterým se zavádí kosmický program Unie a zřizuje Agentura Evropské unie pro kosmický program a zrušují nařízení (EU) č. 912/2010, (EU) č. 1285/2013 a (EU) č. 377/2014 a rozhodnutí č. 541/2014/EU (Úř. věst. L 170, 12.5.2021, s. 69, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/696/oj).

(16) Soubor nástrojů pro kosmickou bezpečnost doplňuje bezpečnostní rámce, které již byly zavedeny v jiných strategických oblastech, a zejména soubor nástrojů pro diplomacii v oblasti kybernetiky a soubor nástrojů proti hybridním hrozbám, a vychází ze zkušeností získaných při zavádění těchto nástrojů.

(17) V důsledku zavádění, provozu a využívání každé ze složek Kosmického programu Unie a Programu Unie pro bezpečnou konektivitu by mohla vznikat řada hrozeb pro bezpečnost a zásadní zájmy Unie a jejích členských států. Proto je vhodné reagovat konkrétně na hrozby pro systémy a služby zavedené v rámci uvedených programů a programových složek, které výbor zřízený podle čl. 107 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2021/696 ve své bezpečnostní konfiguraci určil jako bezpečnostně citlivé při zohlednění rozdílů mezi složkami programů, zejména pokud jde o pravomoci členských států a kontrolu nad senzory, systémy nebo jinými kapacitami relevantními pro dané programy.

(18) Toto rozhodnutí by mělo vymezit povinnosti Rady a vysokého představitele při odvracení hrozeb vyplývajících ze zavádění, provozu a využívání systémů a služeb souvisejících s kosmickým prostorem nebo v případě ohrožení těchto systémů nebo služeb. Tyto povinnosti by měly být plněny, aniž je dotčena celková odpovědnost Komise za provádění programů, a to i v oblasti bezpečnosti, jak je stanoveno v článku 28 nařízení (EU) 2021/696 a článku 30 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/588 ([3]).

(19) V souladu s čl. 34 odst. 5 písm. b) nařízení (EU) 2021/696 by měla agentura ve své oblasti působnosti zajistit provoz bezpečnostního střediska systému Galileo v souladu s požadavky uvedenými v odstavci 2 uvedeného článku a s pokyny vypracovanými v oblasti působnosti tohoto rozhodnutí. V souladu s čl. 79 odst. 1 písm. j) nařízení (EU) 2021/696 má výkonný ředitel agentury zajistit, aby agentura byla jakožto provozovatel bezpečnostního střediska systému Galileo schopna reagovat na pokyny vydávané na základě tohoto rozhodnutí.

(20) Příslušné určené struktury pro monitorování bezpečnosti by měly fungovat v souladu s bezpečnostními požadavky uvedenými v čl. 34 odst. 2 prvním pododstavci nařízení (EU) 2021/696 a s pokyny vypracovanými podle tohoto rozhodnutí.

(21) Kosmické hrozby mohou mít přímý dopad na provádění operací a misí společné bezpečnostní a obranné politiky. V relevantních případech by velitel sil a velitel nebo vedoucí mise měli být schopni přijmout v rámci mandátu operace nebo mise nezbytná opatření ke zmírnění kosmických hrozeb pocházejících z oblasti této operace nebo mise v souladu s příslušnými koncepcemi. Velitel sil a velitel nebo vedoucí mise by mohli rovněž využívat soubor nástrojů pro kosmickou bezpečnost. Za tímto účelem je nezbytné zajistit řádnou interakci mezi misemi a operacemi a příslušnými aktéry v rámci STRA.

(22) V zájmu umožnění rychlé, soudržné a účinné reakce Unie na kosmickou hrozbu, zejména v naléhavé situaci vyžadující okamžitou akci, je nezbytné stanovit předem dohodnuté operační postupy pro praktické provádění tohoto rozhodnutí, včetně případných předem stanovených pokynů na podporu prozatímní reakce Unie přijaté v souladu s tímto rozhodnutím.

(23) Vnější partnerství mají zásadní význam pro podporu společné vize mírového a odpovědného chování ve vesmíru a pro zlepšení reakce na kosmické hrozby.

([3]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/588 ze dne 15. března 2023, kterým se zavádí Program Unie pro bezpečnou konektivitu na období 2023–2027 (Úř. věst. L 79, 17.3.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/588/oj).

(24) STRA by měla těžit z posílené spolupráce mezi Unií a NATO v kosmické oblasti při plném dodržování dohodnutých hlavních zásad, konkrétně vzájemné otevřenosti a transparentnosti, vzájemnosti a inkluzivnosti, jakož i rozhodovací samostatnosti obou organizací, a s přihlédnutím k potřebě zabránit zbytečnému zdvojování a zachovat mezi oběma organizacemi náležitou soudržnost a interoperabilitu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Oblast působnosti

1. Tímto rozhodnutím se zřizuje architektura Evropské unie pro reakci na kosmické hrozby „STRA) jako mechanismus reakce na kosmické hrozby. Toto rozhodnutí stanoví povinnosti, které mají za tímto účelem vykonávat Rada a vysoký představitel Evropské unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).

2. Pro účely tohoto rozhodnutí se „kosmickou hrozbou“ rozumí:

a) ohrožení bezpečnosti Unie nebo jednoho či více jejích členských států v důsledku zavádění, provozu nebo využívání jakéhokoli kosmického systému, nebo

b) ohrožení provozu kosmického systému nebo poskytování kosmické služby, jejichž odepření nebo přerušení by poškodilo základní zájmy Unie nebo jednoho či více jejích členských států.

3. STRA lze použít k reakci na:

a) ohrožení bezpečnosti jednotlivých členských států nebo skupiny členských států, včetně jejich území, kosmických systémů a služeb nebo dalších relevantních kapacit v jejich pravomoci nebo pod jejich kontrolou, nebo

b) hrozbu vyplývající ze zavádění, provozu nebo používání systému zřízeného a služeb poskytovaných v rámci složek Kosmického programu Unie nebo Programu Unie pro bezpečnou konektivitu nebo hrozbu pro provoz kteréhokoli z těchto systémů nebo pro poskytování těchto služeb.

ODDÍL 1

MECHANISMUS STRA

Článek 2

Informovanost

1. V případě kosmické hrozby členské státy, Komise, příslušné subjekty a agentury zapojené do společné zahraniční a bezpečnostní politiky, relevantní operace a mise společné bezpečnostní a obranné politiky, Agentura Evropské unie pro Kosmický program (dále jen „agentura“) nebo podle potřeby jakákoli struktura pro monitorování bezpečnosti určená v souladu s čl. 34 odst. 4 nařízení (EU) 2021/696 (dále jen „určená struktura pro monitorování bezpečnosti“) neprodleně informují vysokého představitele o všech skutečnostech, jež jsou jim známy a jež považují za relevantní.

2. Vysoký představitel neprodleně informuje Radu o hrozbě a jejích možných dopadech na bezpečnost Unie nebo jednoho či více členských států a na provoz dotčených systémů nebo na poskytování dotčených služeb.

Článek 3

Zahájení reakce

1. V případě kosmické hrozby podle čl. 1 odst. 3 písm. a) mohou dotčený členský stát nebo skupina členských států jednajících společně požádat vysokého představitele, aby Radě předložil návrh reakce Unie. Dotčený členský stát nebo skupina členských států poskytnou vysokému představiteli relevantní informace o své zamýšlené reakci a opatřeních přijatých k řešení kosmické hrozby a o očekávaném dopadu těchto opatření. Vysoký představitel může v úzké spolupráci s dotčeným členským státem nebo skupinou členských států předložit Radě návrh reakce Unie.

2. V případě kosmické hrozby podle čl. 1 odst. 3 písm. b) předloží vysoký představitel Radě návrh reakce Unie. Reakce Unie může sestávat z jednoho nebo více opatření ze souboru nástrojů pro kosmickou bezpečnost stanoveného v článcích 5 až 9 (dále jen „soubor nástrojů pro kosmickou bezpečnost“).

3. Návrh vysokého představitele uvedený v odstavcích 1 a 2 zahrnuje posouzení dopadů navrhované reakce Unie.

4. Rada na návrh vysokého představitele jednomyslně rozhodne o reakci Unie.

5. Politický a bezpečnostní výbor případně poskytne Radě stanovisko k navrhované reakci Unie.

Článek 4

Naléhavá situace

1. Pokud naléhavost situace vyžaduje okamžitou akci ještě předtím, než Rada přijme rozhodnutí podle čl. 3 odst. 4, je vysoký představitel oprávněn přijmout rozhodnutí o prozatímní reakci Unie. Vysoký představitel může instruovat generálního tajemníka Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ), aby vydal pokyny pro agenturu nebo přijal jiná vhodná opatření.

2. Vysoký představitel uvědomí neprodleně Radu a Komisi o veškerých prozatímních reakcích Unie přijatých podle odstavce 1 a poskytne Radě relevantní informace týkající se naléhavosti situace.

3. Vysoký představitel prozatímní reakci Unie průběžně přezkoumává, podle potřeby ji změní nebo ji zruší, pokud již tato okamžitá akce není zapotřebí.

4. Rada co nejdříve a nejpozději čtyři týdny po přijetí prozatímní reakce Unie rozhodne o jejím potvrzení, změně nebo zrušení.

ODDÍL 2

SOUBOR NÁSTROJŮ PRO KOSMICKOU BEZPEČNOST

Článek 5

Diplomatické reakce

1. V případě kosmické hrozby může vysoký představitel navrhnout přijetí rozhodnutí Unie o reakci, která může mimo jiné zahrnovat navázání kontaktů se třetími státy nebo mezinárodními organizacemi, vydání demarše jednomu nebo několika třetím státům, vydání prohlášení jménem Unie nebo zahájení diplomatické kampaně.

2. ESVČ posoudí pravděpodobný širší dopad reakce, kterou má vysoký představitel v úmyslu navrhnout Radě podle odstavce 1.

Článek 6

Technické reakce s vazbou na Kosmický program Unie nebo Program Unie pro bezpečnou konektivitu

1. V případě kosmické hrozby vyplývající ze zavádění, provozu nebo používání systémů zřízených a služeb poskytovaných v rámci složek Kosmického programu Unie nebo Programu Unie pro bezpečnou konektivitu může vysoký představitel navrhnout technické opatření prostřednictvím pokynu agentuře nebo příslušné určené struktuře pro monitorování bezpečnosti.

2. Agentura nebo příslušná určená struktura pro monitorování bezpečnosti a Komise poskytnou vysokému představiteli poradenství o pravděpodobném širším dopadu jakýchkoli pokynů, které vysoký představitel hodlá Radě navrhnout podle odstavce 1, na systémy zřízené a služby poskytované v rámci Kosmického programu Unie a jeho složek nebo Programu Unie pro bezpečnou konektivitu.

3. Vysoký představitel vyzve členské státy, aby prostřednictvím sítě STRA poskytly poradenství ohledně pravděpodobných dopadů technických opatření, jež má vysoký představitel v úmyslu navrhnout, na uživatele z řad státní správy členských států.

4. Ve vhodných případech se v rámci technického opatření uvedeného v odstavci 1 uživatelům, jež mohou být dotčeni, poskytnou relevantní informace.

Článek 7

Akce v oblasti strategické komunikace

1. V případě kosmické hrozby může vysoký představitel jako součást reakce Unie navrhnout akční plán strategické komunikace na podporu cílů tohoto rozhodnutí.

2. Akční plán strategické komunikace se provádí včasným, koherentním a přiměřeným způsobem v souladu s cíli reakce Unie a v úzké koordinaci s členskými státy, ESVČ, Komisí, agenturou a v relevantních případech s určenými strukturami pro monitorování bezpečnosti.

3. ESVČ posoudí pravděpodobný širší dopad akčního plánu strategické komunikace, který má vysoký představitel v úmyslu navrhnout Radě podle odstavce 1.

Článek 8

Omezující opatření

1. V případě kosmické hrozby může vysoký představitel navrhnout Radě, aby přijala omezující opatření zaměřená vůči relevantním osobám a subjektům s cílem řešit tyto hrozby a chránit základní zájmy Unie.

2. ESVČ posoudí dopad reakce, kterou vysoký představitel zamýšlí navrhnout Radě podle odstavce 1.

Článek 9

Mise a operace společné bezpečnostní a obranné politiky

1. V případě kosmické hrozby pocházející z území třetí země může vysoký představitel navrhnout Radě změnu mandátu příslušných misí nebo operací společné bezpečnostní a obranné politiky nebo zřízení nové takové mise nebo operace.

2. Změněný mandát může podle potřeby zahrnovat civilní nebo vojenské poradenství a pomoc, prevenci, výcvik nebo úkoly výkonné povahy.

3. ESVČ posoudí dopad zamýšlené reakce, kterou vysoký představitel hodlá navrhnout Radě podle odstavce 1.

ODDÍL 3

PŘIPRAVENOST

Článek 10

Provozní postupy

1. Vysoký představitel vypracuje a předloží Politickému a bezpečnostnímu výboru ke schválení nezbytné provozní postupy pro praktické provádění ustanovení tohoto rozhodnutí, pokud jde o reakci Unie uvedenou v článcích 5 až 9. Za tímto účelem jsou vysokému představiteli nápomocni odborníci z členských států, Komise, agentury a z příslušné určené struktury pro monitorování bezpečnosti, podle toho, co je vhodné.

2. Provozní postupy uvedené v odstavci 1 mohou zahrnovat předem vymezené pokyny, které mají provést ESVČ, agentura nebo případná příslušná určená struktura pro monitorování bezpečnosti.

3. Do jednoho roku poté, co výbor zřízený podle čl. 107 odst. 1 písm. e) nařízení (EU) 2021/696 ve svém složení pro bezpečnost určil na základě analýzy rizik a hrozeb, kterou v souladu s čl. 34 odst. 2 nařízení (EU) 2021/696 provedla Komise postupem podle čl. 107 odst. 3 uvedeného nařízení, zda systém zřízený nebo služba poskytovaná v rámci určité složky Kosmického programu Unie bezpečnostně citlivé, vypracuje agentura nezbytné postupy pro praktické provádění článku 6 tohoto rozhodnutí, pokud jde o příslušný systém nebo dotčenou službu či obojí, a předloží je vysokému představiteli. Za tímto účelem jsou agentuře nápomocni odborníci z členských států, Komise, ESVČ a případně z příslušné určené struktury pro monitorování bezpečnosti.

4. Provozní postupy přezkoumá vysoký představitel alespoň jednou za dva roky, zejména v důsledku postupu každoročního přezkumu zkušeností získaných při provádění tohoto rozhodnutí nebo na žádost členského státu, a předloží je ke schválení Politickému a bezpečnostnímu výboru.

5. Vysoký představitel nejméně jednou ročně informuje Politický a bezpečnostní výbor o probíhajících činnostech uskutečňovaných za účelem praktického provádění tohoto rozhodnutí.

Článek 11

Spolupráce s třetími zeměmi a mezinárodními organizacemi

1. Za účelem maximalizace dopadu reakcí stanovených v tomto rozhodnutí Unie mimo jiné vybízí třetí státy a relevantní mezinárodní organizace, aby sdílely informace o kosmických hrozbách, koordinovaly reakce na kosmické hrozby s Unií a podporovaly vzájemnou účast na činnostech a kosmických cvičeních.

2. Vysoký představitel je oprávněn uzavírat správní ujednání s příslušnými orgány třetích států a relevantními mezinárodními organizacemi týkající se jejich spolupráce pro účely provádění tohoto rozhodnutí. Tato ujednání podléhají jednomyslnému schválení Radou.

3. Pokud spolupráce se třetími státy nebo mezinárodními organizacemi vyžaduje jejich přístup k utajovaným informacím EU, může se tento přístup uskutečnit pouze na základě dohod nebo ujednání uzavřených v souladu s bezpečnostními pravidly Rady.

Článek 12

Síť STRA

1. Členské státy přijmou opatření nezbytná k zajištění provádění tohoto rozhodnutí v příslušné oblasti své pravomoci způsobem souladným mimo jiné s čl. 34 odst. 6 písm. a) nařízení (EU) 2021/696.

2. Za účelem stanoveným v odstavci 1 členské státy určí kontaktní místa. Tímto kontaktním místem mohou být fyzické nebo právnické osoby.

3. Každé určené kontaktní místo má přístup k zabezpečenému videokonferenčnímu systému, který určí Rada.

Článek 13

Přezkum

Rada přezkoumá toto rozhodnutí a v případě potřeby upraví pravidla a postupy, které jsou v něm uvedeny, do pěti let ode dne vstupu tohoto rozhodnutí v platnost, nebo na žádost některého členského státu.

Článek 14

Přechodná ustanovení

Rozhodnutí (SZBP) 2021/698 se zrušuje.

Provozní postupy vypracované podle rozhodnutí (SZBP) 2021/698 zůstávají v platnosti, dokud nejsou aktualizovány podle tohoto rozhodnutí.

Článek 15

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

V Bruselu dne 28. září 2026.

Za Radu

předsedkyně

K. KALLAS